

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XX. De Feudis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

in resignatione facta ex causa permutationis? R. Videtur, non requiritur eo, quod publicatio desideretur ad evitandas fraudes, quæ in clandestinis renunciationibus sunt obvix, non etiam in permutationibus, Deinde quod in dicta Reg. fiat mentio tantum resignantium simpliciter, non etiam ex causa permutationis, quæ non est simplex, sed qualificata. Facit argumentum sumptum à donatione, quæ simplex requirit inscriptionem, si excedat summam quingentorum solidorum, non etiam remuneratoria, uti tractatum D. De donationib. nu. 41. & seqq. Contraria tamen sententia possit videri probabilior, quod verbum, Resignatio, non tam referatur ad eam, quæ fit in favorem, quàm & ad eam, quæ fit ex causa permutationis. Deinde eadem ratio evitandæ fraudis subest etiam in resignatione ex causa permutationis, in qua non minus occultæ & simulatæ resignationes possent causare intrusionem, in grave animarum periculum. Atque ita in Constitutione Gregorii XIII, fit etiam mentio resignationis ex causa permutationis, quam citat Flamin. De resignat. benef. lib. II. q. 2. nu. 4. Vide Azor. d. c. 24. qu. 7. Garl. De Benef. p. II. c. 3. §. 4. nu. 273. & seqq.

39 Facienda autem publicatio in loco beneficii, sive resignatio fiat in Curia, sive extra. Flamin. d. lib. II. q. 6. nu. 2. Et quidem in ipsa beneficii Ecclesia, inter Missarum solemnias, secundum d. Constit. Greg. XIII. Quod tutius est, licet & valeat, si fiat in porta Ecclesiæ die solemnii, & populo conveniente ad Missarum solemnias, quod per eam sufficienter res innotescat, & fraudes evitentur. Flamin. d. loco nu. 21. Sed & in ipsa publicatione exhibendæ litteræ Apostolicæ de super confectæ, secundum modum & formam dictæ Constitutione præscriptam, quæ semper & ubique observari præcipitur, nec alia, vel æqui pollens ullo modo amittitur. Azor. d. c. 24. qu. 8.

TITULUS XX.

De Feudis.

SUMMARIUM.

1. Feudi origo, etymon, definitio.
2. Infeudatio rei Ecclesiastica prohibita.

3. An rei in feudum dari solita?
4. An si juraverit Prælati non infeudare?
5. Dominus ex feudo sibi oppignorato fructus perceptos non computat in sortem.
6. Licet etiam fructus excedant servitia.
7. Quod tamen fallit servitia casibus.

Inter alienationis species est Feudum, non à Romanis originem trahens, sed ex moribus, ut videtur, Longobardorum. Etymon nominis à Fide seu Fidelitate deductum, Varia ejus traditur definitio minus commoda. Videtur rectè definiti ususfructus quidam rei immobilis sub conditione fidelitatis. Non male ususfructus ponitur loco generis, cum per feudum acquiratur jus utendi, fruendi re aliena, salvâ ejus substantia: quæ est definitio ususfructus, ut definitum ei conveniat. Non tamen negandum, multa esse in Feudo, quæ non sunt in usufructu; ut quod transferat utile dominium; morte possidentis non finiatur, sed in generationes certas, ceterasve personas, ut masculos tantum, transeat, quibus deficientibus redeat ad eos, à quibus profectum, ad quos & ex aliis causis redit, ut refutatione vasalli, commissâ per eum feloniam, quo verbo notatur improbitas & ingratitude vasalli in dominum, qua de re latè in libris Feudorum.

Contrariet omnino speciem alienationis, cum secundum definitionem, transeat ususfructus perpetuus in vasallum, cum detrimento Ecclesiæ, qui est inter alienationes prohibitas l. Iubemus 14. C. De SS. Eccles. * Imò ipsa infeudatio rei Ecclesiasticæ specialiter prohibita, Extravog. Ambitiosa De reb. Eccl. non alienan. nisi concurrant ea, quæ sunt requisita ad justam alienationem, de quibus supra Tit. 13.

Unde queri hic posset, An istis opus sit in concessione feudali rei in feudum dari solitæ, quæ ad Ecclesiam reversa? R. non est quæstionem, an possit concedi, ultimo possessore adhuc superstiti, quia necdum vacat, ut non videatur quid Ecclesiasticæ rei transferri, c. 7. sup. De his que sunt à Præl. sed tantum esse quæstionem, si per mortem ultimi feudatarii feudum vacet; quod cum sit reversum ad Ecclesiam, videtur non posse alteri conferri per
Hh Præla-

Prælatum quia videretur de novo alienari, contra Ecclesiam prohibitionem, si non adhibeantur requisita. Responsum tamen ab Innoc. in c. 2. h. t. infundationem ejusmodi rei à Prælato liberè fieri. Nam licet per mortem vasalli, qui sine successore decessit, videatur reversa ad Ecclesiam, non tamen continuè aut simpliciter censetur esse de bonis, aut mensa Ecclesie, ut tradit Abbas in e. *Vt super sup. De rob. Eccl. non alien.* cum hoc ipso, quo vacat, non incorporatur Ecclesie, sed necessaria sit Prælati acceptatio; ante quam infundans alterum non peccat contra juris prohibitionem, cum potius ea res spectet ad repudiationem ejus, quod adquisit potuit, quam ad adquisiti alienationem: quo modo esse Prælatum extra pœbas alienanti propositas, dictum supra Tit. 13. num. 6. & ad D. *De acquir. vel omis. hered. nu. 46.* Quæ ut ita procedant, videtur tamen necessaria justa causa, ut utilitati Ecclesie consulatur, quia Pont. in d. 2. adjungit, *si videtur expedire.* Quæ concessio commodius procedet, si fiat secundo filio, vel consanguineo, ut habetur. d. c. 2.

4 Quid si Prælati juraverit non alienare, aut non infundare? R. Concedendo rem in Feudum, isto casu nihil facere contra juramentum, cum hoc comprehendat tantum alienationem, quæ sit de novo, non etiam rei, quæ alienari solita, ejus concessio non spectat ad alienationem: quo modo in d. 2. eam permittit Pont.

5 Illud singulare est, quod proponitur in c. 1. h. t. & c. 8. infra *De usuris*, non tenet Dominum ex Feudo à vasallo suo sibi oppignorato fructus perceptos computare in sortem, sed citra usurarium eos sibi retinere posse, salva exactione sortis. Super adæquata ratione istius declarationis Pontificie multum disputatur, eò quod citra usuram creditor non retineat fructus, salva sorte. Communiter eam tradunt, quod interim, dum est oppignoratum Domino Feudum, vasallus liber sit à servitio, quod Domino debet, in cuius recompensam Feudum habuit. Quæ res erit extra difficultatem si fructus non excedant servitia, ut post Innoc. in d. c. 2. tradit Covarr. 3. *Variar. Res. e. 1. nu. 4.* quia tunc nomine interesse fructus retinentur.

6 Quid si fructus excedant servitia? R. Covarr. & Innoc. ad locis satis insinuare, videri

usurarium, eos non computare in sortem, ad excessum. Verum text. generaliter loquitur, & indistinctè non facta mentione, fructus excedant, an respondeant servitio: ut illa ratio, et si ratione subnixi, textui minus conveniant. Glossa d. c. 1. id ponit singulare in sententia. Verum nec ejus nomine usura, divinis, naturalis, Canonico jure damnata toleratur. c. 4. h. t. ubi ne quidem ob causam piam labe usurae accipiuntur. Alii in eo vim ponunt quod utile dominium cum directo tunc solidetur, verum hoc falsum videtur, cum illis dominii jus sit salvum ipsi vasallo. Ratio vis ponitur in conditione Feudi, quæ est, fructus cedant vasallo præstanti servitium, quo si cesset, eos non percipiat. Cessante in casu præferti, nec venit hic considerari excessus fructuum, si quidem ab initio libenter pro servitio fructus ampliores datur, quanto retinentur, cessante servitio.

Restringe tamen dicta: Primò Si gratuitum sit concessum, nam si data pecunia erit à labe usuraria alienum, non computantur fructus in sortem, quia tunc fructus cedunt servitio, nec est interesse Domini. Secundò res non sit multum aucta & meliorata ab usura & expensis vasalli, quia tunc exactione cessus fructuum cessat interesse, quod cedat in servitio, cui respondent fructus; & hoc si Dominus sit laicus, sive Ecclesia, ut fructus cedentes sint computandi in sortem, ut Dominus ab usuraria labe liberetur. Ita Navar. & alios, quos citat, in *Manuali c. 17. nu. 218.* opinio mihi probabilior videtur. Ceterum quomodo Feudum dividatur, à quibus computantur, & quibus, quo modo ficiatur, non est locus; cum requiratur longiorum & longiorum Tractatum, quem separatim tractabimus ad Usus Feudorum.

TITULUS XXI.

De pignoribus & aliis Cautionibus,

SUMMARIUM.

1. Fignus & Hypotheca quid?
2. Constituitur vel expressè, vel tacitè.
3. Prælati